

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

توانمندسازی و آموزش‌های مهارتی روستاییان، عشایر، مناطق محروم و مرزی با رویکرد اشتغال پایدار

ویرایش ۲۳

مهرماه ۱۳۹۴

ارائه دهنده طرح:

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور – دفتر امور آموزش روستایی

فهرست:

عنوان	صفحه
۱- بیان مسئله.....	۳
۱-۱- مقدمه	۳
۲-۱- وضعیت موجود آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در مناطق روستایی- عشایری	۴
۳-۱- پیش بینی وضعیت مطلوب	۵
۲- تعاریف، اهداف و سیاست‌ها	۶
۱-۲- تعاریف و اختصارات	۶
۲-۲- اسناد بالادستی.....	۶
۳-۲- اهداف کلی طرح	۷
۴-۲- اهداف کمی طرح	۷
۵-۲- سیاست‌های طرح	۷
۳- راه حل پیشنهادی	۸
۱-۳- مقدمه	۸
۲-۳- ویژگی‌های شاخص طرح	۹
۳-۳- مجموعه آموزش‌های مهارتی	۹
۴-۳- سطح بندی آموزش‌های مهارتی	۱۰
۵-۳- مدل مفهومی طرح	۱۱
۶-۳- سهم آموزش متناسب با جامعه هدف	۱۲
۷-۳- گام‌های اجرای آموزش	۱۲
۴- ساختار تشکیلاتی طرح و شرح وظایف	۱۵
۱-۴- ساختار تشکیلاتی طرح	۱۵
۱-۱-۴- سطح ملی	۱۶
۲-۱-۴- سطح استان	۱۷
۳-۱-۴- سطح شهرستان	۱۸
۲-۴- نهادها و دستگاه‌های همکار بر حسب نقش آن‌ها در طرح	۱۹
۵- نظارت و ارزیابی	۲۰
۶- الزامات طرح	۲۰
پیوست (۱) مراحل اجرایی طرح و نقش دستگاه‌های همکار و مجری	۲۱

۱- بیان مسأله:

۱-۱- مقدمه:

به لحاظ نقش و جایگاه بسیار بالای مناطق روستایی و عشایری در تولید و توسعه اقتصادی از جمله در اقتصاد کشاورزی و تأمین امنیت غذایی جامعه، توسعه و عمران روستایی در چند دهه اخیر یکی از دغدغه‌های اصلی اکثر کشورهای در حال توسعه و کشور ما بوده است. اهمیت این امر زمانی روشن‌تر می‌گردد که بدانیم بر اساس دیدگاه صاحب نظران توسعه اقتصادی، ریشه تمامی مشکلات و مسائل عقب ماندگی مثل فقر گسترده، نابرابری در حال افزایش و بیکاری فزاینده، در مناطق روستایی قرار دارد. از این رو طبیعی به نظر می‌رسد که کاهش بیکاری و اشتغالزایی بویژه در مناطق روستایی، عشایری و محروم همواره به عنوان یکی از اهداف کلان توسعه مورد توجه متولیان، سیاستگذاران و برنامه‌ریزان بوده و هست. بر این اساس سرمایه‌گذاری در زیر ساخت‌های روستایی و از جمله در امر تربیت و توانمندسازی نیروی انسانی ماهر بومی، لازمی توسعه مناطق روستایی و تقویت وضعیت رفاه اجتماعی محسوب می‌گردد که در این میان نقش دولت در برنامه ریزی و ایجاد بسترهای قانونی و سرمایه‌گذاری‌های اساسی غیرقابل انکار است.

توسعه روستایی، فرایندی همه جانبه و پایدار است که در چارچوب آن «توانایی‌های اجتماعات روستایی» در جهت رفع نیازهای مادی و معنوی و کنترل مؤثر بر نیروهای شکل دهنده نظام سکونت محلی (زیست محیطی، اجتماعی، اقتصادی و نهادی) رشد و تعالی می‌یابد.^۱

یکی از ضرورت‌های دستیابی به توسعه پایدار در مناطق روستایی، توانمندسازی اقشار مختلف، به معنی قدرت بخشیدن به این قشر از جامعه برای ایفای نقش برجسته در توسعه و مشارکت فعال آن‌ها در تصمیم‌گیری می‌باشد. توانمندسازی جامعه، یک فرآیند پویا و فراگیر است. هدف عمده فرآیند توانمندسازی، ایجاد تغییرات مناسب در کلیه ابعاد و جوانب زندگی افراد، خانواده‌ها، گروه‌ها و اقشار اجتماعی می‌باشد در واقع می‌توان به جرات گفت که یکی از پیش شرط‌های محوری در شکل‌گیری و تکامل فرآیندهای توسعه پایدار، وجود سیاست‌ها، برنامه‌ها، و مداخلات چند بعدی در جهت توانمندسازی افراد، گروه‌ها و جوامع به منظور مشارکت فعال آنها در تحقق بخشیدن به اهداف کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت توسعه همه‌جانبه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی است.

اساساً اولین راهبرد عمده در تدوین، طراحی و اجرای برنامه‌های توانمندسازی، آموزش است. در فرآیند آموزش، اطلاعات و پیام‌ها منتقل و رد و بدل می‌شود و با علم به اینکه در عصر حاضر، اطلاعات منشا قدرت و در حقیقت عین قدرت است، بنابراین دسترسی اقشار وسیع مردمی به اطلاعات یک گام کلیدی در فرآیند توانمندسازی به حساب می‌آید.^۲

به طور خلاصه می‌توان اهمیت و ضرورت پرداختن به جوامع روستایی و عشایری را موارد زیر دانست:

- از نظر اجتماعی، سکونت حدود ۲۸ درصد جمعیت کشور در فضاهای روستایی
- از نظر تولیدی، نقش روستاییان و کشاورزان در تولید محصولات غذایی و کشاورزی و امنیت غذایی کشور
- از نظر زیست محیطی، بهره برداری و فعالیت روستاییان در حدود ۸۰ تا ۹۰ درصد عرصه‌های طبیعی کشور
- با توجه به نقش و جایگاه مناطق روستایی و عشایری، اهم مسائل و مشکلات ساکنان این مناطق عبارتند از:
 - پایین بودن سطح درآمد
 - پایین بودن سطح دانش و مهارت‌های عمومی، زندگی و شغلی
 - پایین بودن سطح بهره‌روی مشاغل و تولیدات روستاییان و سطح بالای ضایعات به خصوص در محصولات کشاورزی
 - افزایش مشکلات زیست محیطی به دلیل بهره‌برداری غیراصولی از منابع طبیعی تحت اختیار (آب، مراتع، زمین، جنگل‌ها و معادن و ...)
 - انجام امور تولیدی و خدماتی به صورت سنتی و پرهیز از پذیرش فناوری‌های جدید
 - نقش کم‌رنگ و یا فقدان حضور روستاییان در فرآیندهای پس از تولید (بازارسازی، بازاریابی، برندسازی، فروش)
 - عدم توازن در ارائه خدمات در مناطق روستایی، عشایری و محروم و مرزی با مناطق شهری

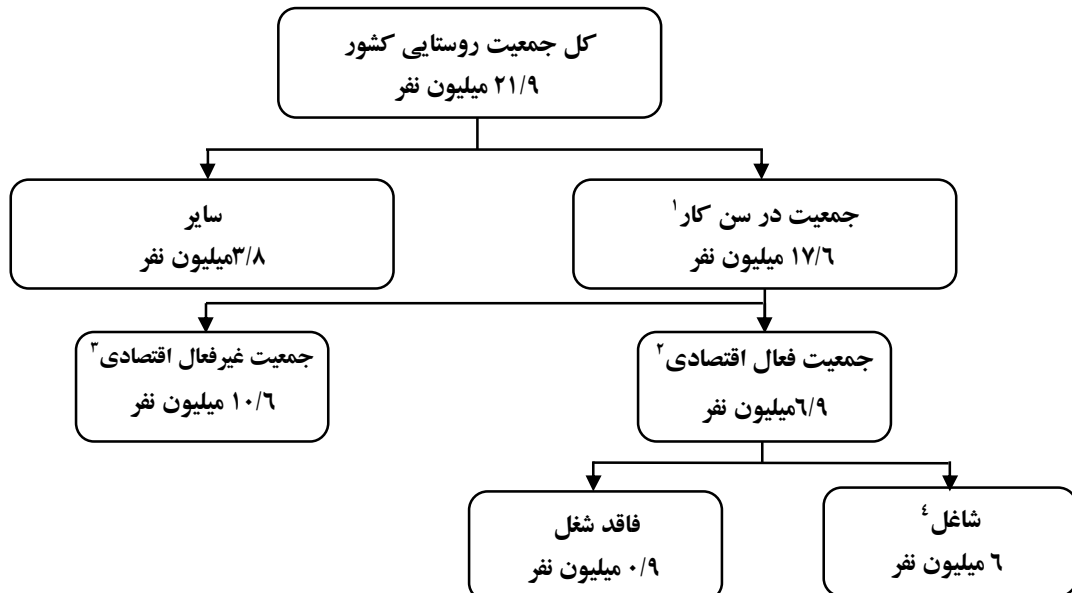
^۱ رضوانی، محمدرضا، ۱۳۸۲، توسعه روستایی اهمیت و ضرورت آن در محرومیت زدایی، اندیشه، سال نهم، شماره ۳ و ۴

^۲ محمدی، ناصر؛ و دیگران، ۱۳۸۴، برنامه جامع درسی آموزش سلامت (آشنایی با مفاهیم کاربردی) ویژه کارشناسان آموزش سلامت. تهران: مهر روش

- مهاجرت‌های رو به افزایش سرمایه‌های انسانی و مادی از حوزه‌های روستایی، مناطق محروم و مرزی به مناطق شهری و ایجاد سکونتگاه‌های غیر رسمی در حاشیه کلان شهرها و اثرات نامطلوب اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی ناشی از آن در امنیت اجتماعی با نگاهی اجمالی به این موارد و ریشه یابی علل آن میتوان اذعان داشت، ایجاد زیرساخت‌های مناسب و ارائه آموزش‌های مهارتی عمومی و تخصصی و توانمندسازی و توان افزایشی روستاییان سنگ زیرین بنای توسعه و راهکاری جهت حل بخشی از این مشکلات می‌باشد.

۱-۲- وضعیت موجود آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در مناطق روستایی- عشایری:

براساس آمار رسمی سال ۱۳۹۰ مرکز آمار ایران، جمعیت روستایی کشور بالغ بر ۲۱/۹ میلیون نفر می‌باشد که در ۵۳۰۱۹ روستا سکونت دارند. از این تعداد ۱۹/۰۳ میلیون نفر در روستاهای بالای ۵۰ خانوار ساکن می‌باشند. بنا به آخرین تغییرات جمعیتی از مجموع ۲۱/۹ میلیون نفر جمعیت روستایی کشور ۱۷/۶ میلیون نفر در سن کار قرار می‌گیرند که از این تعداد ۶/۹ میلیون نفر جمعیت فعال اقتصادی و ۱۰/۶ میلیون نفر باقی مانده بعنوان جمعیت غیر فعال اقتصادی محسوب می‌شوند. بر اساس آمارهای اعلام شده از سوی مراجع ذیصلاح از جمعیت فعال روستایی کشور حدود ۶ میلیون نفر شاغل و ۰/۹ میلیون نفر فاقد شغل می‌باشند.^۳

شکل (۱) آمار جمعیت روستایی بر حسب وضعیت اشتغال

- ۱- جمعیت در سن کار: براساس تعریف مرکز آمار کشور
- ۲- جمعیت فعال اقتصادی: تمام افراد ۱۰ ساله و بیشتر (حداقل سن تعیین شده) که در هفته تقویمی قبل از آمارگیری مرکز آمار ایران، طبق تعریف کار، در تولید کالا و خدمات مشارکت داشته (شاغل) و یا از قابلیت مشارکت برخوردار بوده‌اند (بیکار)، جمعیت فعال اقتصادی محسوب می‌شوند.
- ۳- جمعیت غیرفعال اقتصادی: تمام افراد ۱۰ ساله و بیشتر که در طول هفته مرجع طبق تعریف، در هیچ یک از دو گروه شاغلان و بیکاران قرار نمی‌گیرند، جمعیت غیرفعال اقتصادی محسوب می‌شوند.
- ۴- شاغل: تمام افراد ۱۰ ساله و بیشتر که در طول هفته مرجع طبق تعریف کار، حداقل یک ساعت کار کرده و یا بنا به دلیلی به طور موقت کار را ترک کرده باشند، شاغل محسوب می‌شوند.

با توجه به نیاز و اهمیت آموزش‌های مهارتی در جوامع روستایی و عشایری کشور در جهت عدالت آموزشی و رفع نیازهای این مناطق و حرکت به سوی پیشرفت و توسعه آن‌ها، لازم است به شکل ویژه نسبت به برنامه ریزی خاص، با کمک و همراهی کلیه بخش‌های دولتی و غیردولتی، اصناف، انجمن‌های صنفی، سازمان‌های مردم نهاد (سمن‌ها) و احاد مردم به منظور جلوگیری از مهاجرت ساکنین این مناطق به شهرها و یا حواشی شهرها (سکونتگاه‌های غیررسمی)، جلوگیری از ناامنی‌های اقتصادی، اجتماعی، بهداشتی، حفظ روستاها بعنوان زیستگاه‌های طبیعی، حفاظت از محیط زیست و توسعه زیست محیطی پایدار توجه گردد.

^۳ - نتایج آمارگیری نیروی کار سال ۱۳۹۲ - مرکز آمار ایران

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور با توجه به اهمیت موضوع و توجه ویژه به مناطق روستایی و عشایری و به منظور سیاستگذاری، برنامه ریزی، هدایت و راهبری، اجرا و نظارت کلان در توسعه آموزش‌های روستایی، کشاورزی و صنایع تبدیلی و تکمیلی در سال ۱۳۸۰ اقدام به ایجاد مدیریتی تحت عنوان مدیریت آموزش کشاورزی و صنایع تبدیلی و تکمیلی نمود. این مدیریت در اواخر سال ۱۳۸۶ به منظور ارائه خدمات گسترده‌تری در مناطق کمتر توسعه یافته، محروم و مرزی در سطح روستاها و مناطق عشایری به دفتر "امور آموزش روستایی" تغییر نام داد.

مطابق آمار دفتر امور آموزش روستایی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور در حوزه آموزش و مهارت آموزی در مناطق روستایی و عشایری طی سال ۱۳۹۲ (جدول ۱) و سال ۱۳۹۳ (جدول ۲)، نشان می‌دهد، با منابع مالی و انسانی موجود و روش‌ها و ساز و کارهای جاری، عملکرد آموزشی به ترتیب ۹۰۴۵۱ و ۹۵۷۱۱ نفر- دوره و ۱۴/۰۳ و ۱۵/۳۶ میلیون نفر- ساعت می‌باشد. این میزان آموزش در مقایسه با کل جمعیت روستایی کشور نشان می‌دهد سرانه آموزشی به ازای هر ۱۰۰۰ نفر روستایی در سن کار ۵ نفر بوده، به عبارت دیگر ۹۹/۵ درصد از جمعیت روستایی به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای دسترسی نداشته‌اند و همچنین از نظر سرانه مدت آموزش، هر روستایی در سن کار در طی این دو سال به ترتیب معادل ۰/۷۹ و ۰/۸۷ ساعت آموزش دیده است. با توجه به آنچه گفته شد، در صورت تداوم چنین مسیری عملاً تعداد زیادی از ساکنین این مناطق از دسترسی به آموزش‌های مهارتی سازمان محروم بوده و این امر، رسیدن به اهداف توسعه‌ای کشور را با مشکل مواجه می‌سازد.

عملکرد سازمان در مناطق روستایی و عشایری طی سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ مطابق جداول (۱) و (۲) می‌باشند:

جدول ۱) عملکرد سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور در امر آموزش روستایی و عشایری در سال ۱۳۹۲

کل جمعیت روستایی (نفر)	تعداد کل روستاهای دارای سکنه کشور	تعداد روستاهای مجری آموزش	سهم روستاهای کشور از عملکرد آموزش (درصد)	تعداد دوره آموزشی (اجرا شده)	میزان عملکرد آموزش در مناطق روستایی و عشایری		سرانه عملکرد آموزشی کل جمعیت روستایی		سرانه عملکرد آموزشی جمعیت در سن کار	
					نفر - دوره	نفر - ساعت	دوره) (ساعت)	دوره) (ساعت)	دوره) (ساعت)	دوره) (ساعت)
۲۱۹۸۶۲۹۹	۵۳۰۱۹	۲۳۳۹	۴/۴۱	۵۹۷۷	۹۰۴۵۱	۱۴۰۳۳۹۷۴	۰/۰۰۴	۰/۶۴	۰/۰۰۵	۰/۷۹

جدول ۲) عملکرد سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور در امر آموزش روستایی و عشایری در سال ۱۳۹۳

کل جمعیت روستایی (نفر)	تعداد کل روستاهای دارای سکنه کشور	تعداد روستاهای مجری آموزش	سهم روستاهای کشور از عملکرد آموزش (درصد)	تعداد دوره آموزشی (اجرا شده)	میزان عملکرد آموزش در مناطق روستایی و عشایری		سرانه عملکرد آموزشی کل جمعیت روستایی		سرانه عملکرد آموزشی جمعیت در سن کار	
					نفر - دوره	نفر - ساعت	دوره) (ساعت)	دوره) (ساعت)	دوره) (ساعت)	دوره) (ساعت)
۲۱۹۸۶۲۹۹	۵۳۰۱۹	۲۵۸۵	۴/۸۸	۶۲۶۰	۹۵۷۱۱	۱۵۳۶۱۰۹۹	۰/۰۰۴	۰/۷	۰/۰۰۵	۰/۸۷

۱-۳- پیش‌بینی وضعیت مطلوب:

براساس برآورد کارشناسان سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور، حداقل نیاز آموزشی مناطق روستایی و عشایری کشور برای جمعیت فعال و غیر فعال روستایی و عشایری در گروه‌های مختلف، ۳۵۲/۲ میلیون نفر- ساعت می‌باشد^۴ (جدول ۳) که با توجه به وضعیت و امکانات فعلی سازمان، به طور متوسط سالیانه ۴/۲ درصد از این نیاز آموزشی توسط سازمان مرتفع می‌گردد.

^۴ - طهماسبی، امیر؛ و دیگران، ۱۳۹۲، طراحی مدل توانمندسازی و آموزش‌های مهارتی روستاها، عشایر، مناطق محروم و مرزی کشور، سومین همایش بین‌المللی مهارت‌آموزی و اشتغال، تهران

جدول ۳) حداقل نیاز آموزشی سالیانه جمعیت فعال و غیرفعال اقتصادی مناطق روستایی و عشایری به نفر ساعت

شرح	شاغل/غیرشاغل	تعداد نفر(میلیون)	حداقل نیاز آموزشی طی یک سال (ساعت)	جمع آموزش مورد نیاز (میلیون نفر- ساعت)
جمعیت در سن کار	جمعیت فعال اقتصادی	۶	۳۰	۱۸۰
	جمعیت غیرفعال اقتصادی	۰/۹	۱۲۰	۱۰۸
	-	۱۰/۶	۶۰	*۶۴/۲
جمع کل				
۱۷/۵				
۲۱۰				
۳۵۲/۲				

* با فرض اینکه تنها به ده درصد جمعیت غیرفعال اقتصادی آموزش ارائه شود.

۲- تعاریف، اهداف و سیاست‌ها

۲-۱- تعاریف و اختصارات:

طرح: توانمندسازی و آموزش‌های مهارتی روستاییان، عشایر، مناطق محروم و مرزی با رویکرد اشتغال پایدار

سازمان: سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

اداره کل: اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان

مرکز: مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای شهرستان

مجری: مجری طرح که مسئول اجرای طرح توانمندی می‌باشد.

افراد مستعد روستایی: افراد برتر هر کدام از دوره‌های آموزشی که براساس توانایی و شایستگی لازم پس از مصاحبه، جهت طی کردن دوره‌های تکمیلی انتخاب می‌گردند.

جامعه هدف: ساکنان مناطق روستایی، عشایری، محروم و مرزی کشور

۲-۲- اسناد بالادستی:

این طرح با استناد به اسناد بالادستی و سیاست‌های کلی و کلان جمهوری اسلامی ایران تهیه گردیده است که به اختصار به برخی از آن‌ها اشاره می‌شود:

۱- سیاست‌های کلی نظام در دوره چشم انداز ایران ۱۴۰۴

• بند ۴۳- توسعه روستاها: ارتقاء سطح درآمد و زندگی روستاییان و کشاورزان و رفع فقر، با تقویت زیرساخت‌های مناسب تولید و تنوع‌بخشی و گسترش فعالیتهای مکمل بویژه صنایع تبدیلی و کوچک و خدمات نوین، با تأکید بر اصلاح نظام قیمت‌گذاری محصولات.

۲- سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی مقام معظم رهبری:

• بند ۵: سهم بری عادلانه عوامل در زنجیره تولید تا مصرف متناسب با نقش آن‌ها در ایجاد ارزش، بویژه با افزایش سهم سرمایه انسانی از طریق ارتقاء آموزش، مهارت، خلاقیت، کارآفرینی و تجربه.

۳- سیاست‌های کلی جمعیت ابلاغی مقام معظم رهبری

• بند ۴: تحکیم بنیان و پایداری خانواده با اصلاح و تکمیل آموزش‌های عمومی درباره اصالت کانون خانواده و فرزندپروری و با تأکید بر آموزش‌های مهارت‌های زندگی و ارتباطی و...

• بند ۵: ترویج و نهادینه سازی سبک زندگی اسلامی- ایرانی و مقابله با ابعاد نامطلوب سبک زندگی غربی

• بند ۶: ارتقاء امید به زندگی، تامین سلامت و تغذیه سالم جمعیت و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی، بویژه اعتیاد، سوانح، آلودگی‌های زیست محیطی و بیماری‌ها

- بند ۸: توانمندسازی جمعیت در سن کار با فرهنگ سازی و اصلاح، تقویت و سازگار کردن نظامات تربیتی و آموزش‌های عمومی، کارآفرینی، فنی- حرفه‌ای و تخصصی متناسب با نیازهای جامعه و استعدادها و علایق آنان در جهت ایجاد اشتغال موثر و مولد.
- بند ۱۰: حفظ و جذب جمعیت در روستاها و مناطق مرزی و کم تراکم و ایجاد مراکز جدید جمعیتی بویژه در جزایر و سواحل خلیج فارس و دریای عمان از طریق توسعه شبکه‌های زیربنایی، حمایت و تشویق سرمایه‌گذاری و ایجاد فضای کسب و کار با درآمد کافی
- ۴- سیاست‌های کلی نظام در بخش کشاورزی ابلاغی مقام معظم رهبری
 - بند ۱: توسعه پایدار کشاورزی با حفاظت از منابع طبیعی پایه تولید و صیانت و توانمندسازی منابع انسانی
 - بند ۹: ارتقاء سطح درآمد و زندگی روستاییان، کشاورزان و عشایر، توسعه پایدار روستایی و مناطق کشاورزی و رفع فقر با تقویت زیرساخت‌های مناسب تولید و تنوع بخشی و گسترش فعالیت‌های مکمل و اقتصادی بویژه صنایع تبدیلی و روستایی و خدماتی نوین
 - ۵- ماده ۸۰ قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران
 - بند ه: حمایت مالی از بخش غیردولتی به منظور توسعه و گسترش آموزش‌های کسب و کار، کارآفرینی، فنی و حرفه‌ای و علمی - کاربردی
 - ۵- ماده ۱۹۴ قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران
 - بند الف: ارتقاء شاخص‌های توسعه روستایی و ...
 - بند و: آموزش فنی و حرفه‌ای مستمر روستاییان با هدف توانمندسازی و ...
 - ۶- آیین نامه نظام آموزش مهارت و فناوری (مصوب هیئت وزیران ۹۰/۸/۱۵)
 - ماده ۵: نیازسنجی مستمر آموزشی مبتنی بر آمایش سرزمین و...
 - ماده ۴: تربیت و افزایش کارآیی و اثربخشی نیروی انسانی مورد نیاز در بخش‌های مختلف صنعت، کشاورزی، خدمات و فرهنگ و هنر

۲-۲- اهداف کلی طرح:

- گسترش عدالت اجتماعی در مناطق روستایی، عشایری، مرزی و محروم کشور و جلوگیری از مهاجرت بی رویه روستاییان و گسترش پدیده حاشیه نشینی شهرها
- تحقق پیشرفت فرهنگی- اجتماعی با ارتقای کیفیت جمعیت، افزایش نشاط و اصلاح سبک زندگی و تربیت جمعیت مطابق الگوی اسلامی- ایرانی پیشرفت در مناطق هدف طرح
- تحقق پیشرفت اقتصادی، بهبود وضعیت اشتغال و افزایش نرخ بهره وری و افزایش ارزش افزوده فعالیت‌های اقتصادی روستاییان
- تحقق توسعه پایدار زیست محیطی از طریق حفظ و استفاده بهینه از منابع طبیعی کشور

۲-۴- اهداف کمی طرح:

- ارائه آموزش‌های مهارتی به جامعه هدف به میزان ۳۵۲/۲ میلیون نفر- ساعت طی ۵ سال
- افزایش سرانه‌ی آموزش‌های مهارتی به جامعه هدف به میزان ۷ ساعت در سال پنجم اجرای طرح
- افزایش ضریب نفوذ آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به میزان ۱۰۰ درصد مناطق هدف طی ۵ سال

۲-۵- سیاست‌های طرح:

- توسعه آموزش‌های کسب و کار و کارآفرینی ویژه جوامع روستایی و عشایری
- توسعه آموزش‌های فنی و تخصصی شغلی ویژه جوامع روستایی و عشایری

- توسعه مهارت‌های عمومی، مهارت‌های زندگی، مدیریت خانواده، سالم زیستن
- توسعه مهارت‌های حفظ و نگهداشت محیط زیست و منابع طبیعی
- توسعه پایدار گردشگری، رونق صنایع دستی و حفظ و صیانت از میراث فرهنگی ملموس و ناملموس در روستاها و عشایر
- توسعه و حمایت از گسترش کسب و کارهای خرد و کوچک و خانگی و صنایع کوچک روستایی
- توسعه پایدار کشاورزی، تولید محصولات غذایی سالم، گسترش تولید و کشت گیاهان دارویی
- توسعه فناوری‌های نوین و راهبردی در مناطق روستایی و عشایری
- همگرایی دستگاه‌های اجرایی کشور در راستای رسیدن به توسعه پایدار در مناطق هدف طرح
- جلب مشارکت مردمی و حمایت از گروه‌های خودیار و کارآفرینان و پشتیبان‌های بومی
- تحقق برنامه آموزش مستمر و یادگیری مادام‌العمر مهارتی روستاییان، عشایر و ساکنان مناطق محروم و مرزی
- ارتقای بهره‌وری مشاغل و تولیدات روستایی

۳- راه حل پیشنهادی

۳-۱- مقدمه:

با توجه به مطالب مطروحه و در راستای ارائه آموزش‌های مهارتی به منظور توانمندسازی و توان‌افزایی روستاییان، عشایر، ساکنان مناطق محروم و مرزی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور، وابسته به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، مستنداً به بند ۵ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی مقام معظم رهبری در خصوص "سهم‌بری عادلانه عوامل در زنجیره تولید تا مصرف متناسب با نقش آن‌ها در ایجاد ارزش، بویژه با افزایش سهم سرمایه انسانی از طریق ارتقاء آموزش، مهارت، خلاقیت، کارآفرینی و تجربه" و بند ۸ سیاست‌های کلی جمعیت ابلاغی مقام معظم رهبری در خصوص "توانمندسازی جمعیت در سن کار با فرهنگ سازی و اصلاح، تقویت و سازگار کردن نظامات تربیتی و آموزش‌های عمومی، کارآفرینی، فنی-حرفه‌ای و تخصصی متناسب با نیازهای جامعه و استعدادها و علایق آنان در جهت ایجاد اشتغال موثر و مولد" طرح توانمندسازی و آموزش‌های مهارتی روستاییان، عشایر، مناطق محروم و مرزی با رویکرد اشتغال پایدار، را با مشارکت دستگاه‌های اجرایی مرتبط کشور، به شرح ذیل طراحی نموده است.

تعاریف متعدد و گوناگونی از توانمندسازی ارائه می‌شود که هر کدام دارای یک جهت‌گیری معین با یک دیدگاه و حتی یک ایدئولوژی مشخص است. البته برای توانمندسازی تعریف دقیق علمی با مرزهای مشخص وجود ندارد؛ اما می‌توان در یک تعریف جامع توانمندسازی را اینگونه تعریف کرد. توانمندسازی فرایندی است پویا و خودجوش از متن بافت فرهنگی-اجتماعی یک جامعه که به افراد افزایش قدرت، توانایی و آمادگی ذهنی برای ایفای نقش تاریخی خود می‌دهد تا بتوانند با تصمیم‌گیری فردی یا گروهی و با دست‌های توانای خود برای بهبود وضعیت زندگی خویش و ساختن دنیای عاری از فقر، عقب‌ماندگی و نابرابری اقدام نمایند.

در تعریف بالا باید به کلمات کلیدی: فرایند؛ پویا؛ بافت اجتماعی فرهنگی؛ مشارکت افراد، تصمیم‌گیری توجه کرد. در این فرایند افراد کلیدی و معتمدین محلی نقش مهمی بازی می‌کنند و باید دانست که مهارت‌هایی از قبیل سازماندهی اجتماعی و توسعه اجتماعی بسیار کلیدی هستند.

رویکرد اصیل و حقیقی توانمندسازی از پایین به بالا شکل می‌گیرد. لذا در این طرح اولویت آموزش با گروه‌ها و تشکلهای مردمی که به منظور بهبود، حمایت از توسعه و ارتقای سطح معیشت روستاییان، عشایر و ساکنان مناطق محروم و مرزی توسط سایر دستگاه‌ها و نهادهای دولتی، غیردولتی، مردمی، خیرین و ... در این مناطق تشکیل شده‌اند (از قبیل شرکت‌های تعاونی، گروه‌های اعتبار و پس‌انداز محله‌ای، گروه‌های خودیار طرح تامین مالی خرد با رویکرد بانکداری پیوندی، صندوق اعتبارات خرد زنان روستایی، صندوق اعتبارات خرد زنان عشایری، گروه‌های همیار سازمان بهزیستی و سایر گروه‌های اعلامی از سوی سازمان‌ها و نهادهای حمایتی دولتی و غیردولتی، خیرین و...) می‌باشد.

علت برخورداری اولویت این گروه‌ها به این دلیل است که یکی از عوامل موثر در موفقیت طرح حاضر، اعتماد جامعه هدف طرح به اهداف طرح می‌باشد، که پیش از اجرای طرح، اعتمادسازی توسط بنیان تشکیل این گروه‌ها ایجاد شده است.

لازم به ذکر است تشکیل این گروه‌ها برعهده سازمان نبوده و گروه‌های تشکیل شده فعلی و یا گروه‌هایی که در حین اجرای طرح توسط سایر دستگاه‌ها و نهادها تشکیل می‌شود در اولویت قرار دارند. پس از اجرای طرح توانمندسازی، به منظور رسیدن به اشتغال پایدار لازم است حمایت‌های لازم از طریق نهادها، دستگاه‌ها و ارگان‌های دولتی، غیردولتی و مردمی از جمعیت توانمندشده صورت گیرد.

۳-۲- ویژگی‌های شاخص طرح:

- ۱- افزایش سرانه آموزش و ضریب نفوذ در روستاها
- ۲- ارائه آموزش‌های کسب و کار و کارآفرینی به موازات ارائه آموزش‌های تخصصی شغل به منظور افزایش اثربخشی و کارآیی و افزایش احتمال رسیدن به اشتغال پایدار
- ۳- ارائه آموزش در سطوح میانی و پیشرفته برای افراد مستعد بومی شناسایی شده در مناطق هدف
- ۴- ارائه آموزش‌های مستمر عمومی و پایه با تمرکز بر سیاست‌های کلی نظام
- ۵- توجه ویژه به ارائه آموزش‌های هدفمند مورد نیاز گروه‌ها و تشکل‌های مردمی در جامعه هدف طرح
- ۶- تربیت افراد مستعد بومی جهت انتقال آموزش‌های مهارتی به سایر روستاییان
- ۷- تربیت کارآفرینان بومی بالاخص از میان گروه‌ها و تشکل‌های مردمی بعنوان عوامل توسعه روستایی و عشایری
- ۸- مدیریت جامع آموزش در مناطق روستایی و عشایری (همگرایی و استفاده از توان کلیه نهادها و دستگاه‌های دولتی و غیردولتی و گروه‌های مردمی، خیرین و ...)
- ۹- شناسایی گروه‌ها و افراد موثر در مناطق روستایی، عشایری، محروم و مرزی در سطوح ملی و بومی

۳-۳- مجموعه آموزش‌های مهارتی:

در طرح حاضر، سه مجموعه آموزشی مهارتی متناسب با جامعه هدف طرح، اعم از جمعیت فعال اقتصادی، جمعیت غیرفعال اقتصادی، شاغلین و غیرشاغلین طراحی شده است. این آموزش‌ها با توجه به امکانات و ظرفیت‌های موجود سازمان و سایر دستگاه‌های واجد شرایط ارائه دهنده خدمات آموزشی، می‌تواند در مناطق روستایی، شهرستان و یا مراکز استان به شرح ذیل برای مخاطبین، ارائه گردد:

الف) مجموعه آموزش‌های مهارتی عمومی و پایه:

آموزش‌های مهارتی عمومی و پایه بر اساس سیاست‌های کلان کشور و رویکرد آموزش‌های مستمر و یادگیری مادام‌العمر برای تمامی افراد جامعه هدف که در سن کار قرار دارند، طراحی شده است و به صورت مستقل از سایر مجموعه‌های آموزشی و در طول اجرای طرح توانمندسازی به تناسب جنسیت، سن و سطح تحصیلات و ... ارائه می‌گردد. هدف از ارائه این آموزش‌ها تغییر نگرش، افزایش توانایی‌های عمومی، ارتقای کیفیت زندگی و توسعه فرهنگی و اجتماعی و زیست محیطی جامعه هدف طرح بوده و شامل آموزش‌های نرم، دوره‌های ارتقای مهارت‌های زندگی (خودآگاهی، روابط بین فردی، ارتباط موثر، تفکر نقادانه، تفکر خلاق، تصمیم‌گیری، حل مسئله، توانایی مقابله با استرس، مقابله با هیجان‌های ناخوشایند، همدلی)، مدیریت اقتصاد و خانواده، حفظ و نگهداشت محیط زیست و منابع طبیعی، سالم زیستن (ارتقای بهداشت و سلامت زندگی)، مهارت‌های کار با رایانه (ICDL) و ... می‌باشد.

ب) مجموعه آموزش‌های مهارتی فنی و تخصصی شغل:

این آموزش‌ها به منظور افزایش توانایی افراد جویای کار و یا شاغلین (جمعیت فعال اقتصادی) جهت حضور در عرصه‌های تولید و یا بهبود و ارتقای کیفیت و کمیت محصولات/ خدمات و براساس الگوی آموزشی بر گرفته از تقاضا و سفارش جامعه هدف، نیازسنجی منطقه‌ای و سند آمایش و توسعه اشتغال استان‌ها و سایر اسناد بالادستی ارائه می‌گردد. آموزش‌های فنی و تخصصی شغل در سه مرحله و در سه سطح برای عموم مردم ارائه می‌گردد:

در مرحله اول و در سطح مقدماتی، آموزش‌های فنی و تخصصی شغلی به منظور افزایش توانایی شاغلین و عموم متقاضیان جویای کار در سطح روستا و یا دهستان ارائه می‌شود.

در مرحله دوم در سطح میانی، این آموزش‌ها برای افراد مستعد شناسایی شده طی آموزش‌های سطح مقدماتی که علاقمند به فراگیری دانش و مهارت فنی و تخصصی بالاتر بوده ارائه می‌گردد تا فرد بتواند تحت عنوان یک استادکار ماهر در حرفه مورد نظر به فعالیت بپردازد.

در مرحله سوم و در سطح پیشرفته، آموزش‌ها به افراد مستعد شناسایی شده طی دوره‌های آموزشی سطح میانی که علاقمند به فراگیری دوره‌های تکمیلی و پیشرفته می‌باشند، با هدف رفع نیازهای فنی و تخصصی تولیدکنندگان و برای ورود به بازارهای بزرگتر و مدیریت کارگاه‌های تولیدی و تعاونی ارائه می‌گردد.

ج) مجموعه آموزش‌های مهارتی کسب و کار و کارآفرینی:

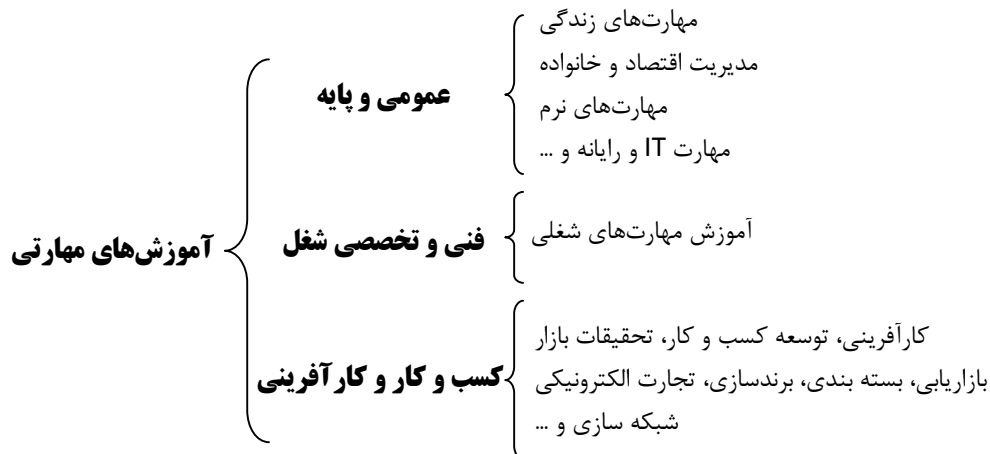
این آموزش‌ها به منظور تربیت نیروهای محلی و بومی جهت فرصت شناسی، ایده یابی، بازاریابی، بازاریابی و فروش محصولات تولید شده و خدمات قابل ارائه به بازارهای هدف در جهت رسیدن به کارآفرینی فردی، کسب و کار خانگی، کارآفرینی اجتماعی، نوکارآفرینی و ایجاد پل ارتباطی بین تولید و مصرف، ارائه می‌گردد.

این افراد پس از طی دوره‌های میانی و پیشرفته قادرند به صورت انفرادی و یا تیمی بعنوان محرک‌های اصلی عامل توسعه روستایی نقش موثری در به گردش درآوردن بخش‌های اقتصادی روستاها و مناطق محروم و مرزی ایفا نمایند.

در مرحله اول و سطح مقدماتی، این آموزش‌ها به منظور آشنایی با مبانی اولیه کسب و کار و شروع یک کسب و کار، برای افراد علاقمند در سطح جامعه هدف از جمله متقاضیان دوره‌های مهارتی فنی و تخصصی شغل و یا افراد منتخب گروه‌های خودیار ارائه می‌گردد.

در مرحله دوم و در سطح میانی این آموزش‌ها برای افراد مستعد شناسایی شده در طی دوره‌های سطح مقدماتی کسب و کار و کارآفرینی ارائه می‌گردد.

در مرحله سوم و در سطح پیشرفته، این آموزش‌ها برای افراد مستعد شناسایی شده طی آموزش‌های سطح میانی کسب و کار و کارآفرینی ارائه می‌گردد.

شکل ۲) طبقه بندی آموزش‌ها

۳-۴- سطح بندی آموزش‌های مهارتی:

همانگونه که اشاره شد، آموزش‌های مهارتی در سه سطح مقدماتی، میانی و پیشرفته به شرح ذیل به جامعه هدف ارائه می‌گردد:

- ❖ آموزش‌های مهارتی سطح مقدماتی برای عموم مردم
- ❖ آموزش‌های مهارتی سطح میانی برای افراد مستعد شناسایی شده طی دوره‌ها آموزش‌های مهارتی سطح مقدماتی
- ❖ آموزش‌های مهارتی سطح پیشرفته برای افراد مستعد شناسایی شده طی دوره‌ها آموزش‌های مهارتی سطح میانی

۳-۵- مدل مفهومی طرح:

در طرح پیشنهادی، توانمندسازی و توان افزایش مهارتی برای جمعیت در سن کار برای دو گروه هدف عمده شامل: جمعیت فعال اقتصادی و جمعیت غیرفعال اقتصادی در مناطق روستایی، عشایری، محروم و مرزی، مد نظر می‌باشد. هر یک از این گروه‌ها متناسب با نتایج نیازسنجی، سند آمایش و توسعه اشتغال استان، مزیت‌های محلی و منطقه‌ای و سیاست‌های کلی و کلان کشور براساس الگوهای آموزشی اختصاصی از خدمات آموزشی بهره مند می‌گردند. (شکل ۲).

اجرای این طرح طی سه مرحله صورت می‌گیرد:

مرحله اول: در این مرحله، جامعه هدف در سن کار، آموزش‌های عمومی و پایه و جمعیت فعال اقتصادی علاوه بر آموزش‌های عمومی و پایه، آموزش‌های فنی و تخصصی شغل و کسب و کار و کارآفرینی را نیز فرا می‌گیرند.

در پایان مرحله اول، افراد برتر مهارت دیده آموزش‌های فنی و تخصصی شغل و کسب و کار و کارآفرینی، پس از شناسایی و طی فرآیند مصاحبه جهت فراگیری آموزش‌های میانی انتخاب می‌شوند.

مرحله دوم: افراد منتخب مرحله اول، جهت طی نمودن آموزش‌های میانی به مراکز آموزشی واجد شرایط معرفی می‌شوند تا دوره‌های فنی و تخصصی و کسب و کار و کارآفرینی را در سطح میانی فرا گرفته و پس از اجرای آموزش، از بین این افراد طی فرآیند مصاحبه، تعدادی جهت فراگیری آموزش‌های پیشرفته انتخاب می‌شوند.

مرحله سوم: در این مرحله افراد منتخب مرحله دوم، جهت طی آموزش‌های پیشرفته به مراکز آموزشی تخصصی کشور معرفی می‌شوند. این افراد آموزش‌های پیشرفته را زیر نظر مربیان برجسته و متخصص کشوری فرا می‌گیرند.

افراد آموزش دیده پس از طی این دوره‌های آموزشی، جهت ارائه خدمات و انتقال دانش و مهارت خود به مناطق روستایی و عشایری باز می‌گردند.

شکل ۳) مدل مفهومی طرح (نوع، مراحل و سطوح آموزش)

۳-۶- سهم آموزش متناسب با جامعه هدف:

اولویت اجرای طرح با توجه به آمار جمعیتی، پراکندگی روستاها، امکانات موجود به شرح ذیل تعیین می‌گردد:

۱- اولویت سهم آموزش، به نسبت ۷۰ درصد ویژه روستاهای مناطق محروم و مرزی و ۳۰ درصد در سایر روستاها می‌باشد. لازم به ذکر است، کمیته ملی طرح توانمندسازی و آموزش‌های مهارتی روستاها، عشایر، مناطق محروم و مرزی، هر ساله سیاستگذاری در خصوص نسبت میزان تخصیص اعتبارات، سهم آموزش و اولویت محل ارائه آموزش را تعیین و جهت اجرا به دبیرخانه کمیته ملی ابلاغ می‌نماید.

۲- طی سال اول اجرای برنامه، اولویت محل ارائه آموزش، آبادی‌های بالای ۵۰ خانوار می‌باشد.

جدول ۴) جدول سهم آموزش براساس مناطق هدف طرح (درصد)

سایر مناطق روستایی و عشایری (۳۰ درصد آموزش)	سهم مناطق روستایی و عشایری محروم، مرزی، (۷۰ درصد آموزش)	سهم انواع آموزش قابل ارائه	نوع آموزش / مناطق هدف
۹	۲۱	۳۰	آموزش‌های مهارتی عمومی و پایه
۱۵	۳۵	۵۰	آموزش‌های مهارتی فنی و تخصصی شغل
۶	۱۴	۲۰	آموزش‌های مهارتی کسب و کار و کارآفرینی
۳۰	۷۰	۱۰۰	جمع

۳-۷- گام‌های اجرای آموزش:

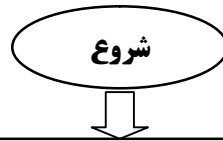
طرح توانمندسازی و آموزش‌های مهارتی روستاییان، عشایر، مناطق محروم و مرزی با رویکرد اشتغال پایدار به منظور افزایش توانایی و مهارت جامعه هدف با اتکا بر ارتقای مهارت نیروهای بومی با تمرکز بر ظرفیت‌های محلی و بومی پیش بینی و طراحی گردیده است، تا در یک بازه زمانی میان مدت ضمن افزایش آگاهی‌های اجتماعی- فرهنگی نسبت به بهبود وضع معیشت و افزایش توانایی و مهارت‌های شغلی و بهبود فضای کسب و کار آنان اقدام گردد.

همچنین به منظور سهم بری عادلانه عوامل در زنجیره تولید تا مصرف متناسب با نقش آن‌ها در ایجاد ارزش، بویژه با افزایش سهم سرمایه انسانی از طریق ارتقاء آموزش‌های عمومی، مهارتی، افزایش خلاقیت، کارآفرینی و کسب تجربه تلاش می‌شود با توانمندسازی نیروهای بومی در جهت خوداتکایی مناطق روستایی و عشایری در فرآیندهای قبل، حین و بعد از تولید، گامی برداشته شود.

لازم به ذکر است که اجرای گام‌های آموزشی با همکاری نهادها و دستگاه‌های دولتی و غیردولتی واجد شرایط که در جدول شماره ۵ به تفصیل اشاره شده است صورت می‌گیرد.

این طرح دربرگیرنده ۸ گام اساسی به شرح ذیل می‌باشد:

- ۱- نیازسنجی و امکان سنجی
 - ۲- برنامه ریزی آموزشی و تعیین شیوه ارائه آموزش
 - ۳- تدوین و بازنگری استانداردهای آموزشی، منابع آموزشی و کمک آموزشی
 - ۴- جذب، تربیت و یا تامین مربی
 - ۵- آماده سازی فضا و تجهیزات آموزشی
 - ۶- مشاوره آموزشی و هدایت شغلی جامعه هدف، ثبت نام از کارآموزان، برگزاری دوره‌های آموزشی
 - ۷- سنجش کارآموزان با برگزاری آزمون تئوری و عملی و صدور گواهینامه مهارتی برای قبول شدگان
 - ۸- ارزیابی اثربخشی طرح، اخذ بازخورد و ارائه بازخوردها جهت بهبود فرآیند اجرایی طرح
- ضمناً در کلیه‌ی مراحل اجرایی طرح، نظارت توسط عوامل اجرایی بعمل می‌آید.

نظارت مستمر بر کلیه فرایندهای انجام کار

شکل ۴) گام‌های اجرای آموزش

۱- نیازسنجی و امکان‌سنجی آموزشی:

الف) نیازسنجی آموزشی:

نیازسنجی به طور عام عبارت است از فرآیندی نظام مند برای تعیین اهداف، شناسایی فاصله بین وضع موجود و وضع مطلوب و نهایتاً تعیین اولویت‌ها برای انجام فعالیت. در واقع نیازسنجی عبارت است از فرآیند تعیین آنچه که باید آموزش داده شود.

در این راستا سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور براساس بند (ب) ماده (۸) آیین نامه اجرایی ماده ۱۹۴ قانون برنامه پنجم پنجساله توسعه کشور، مسئولیت نیازسنجی آموزشی جوامع روستایی و عشایری را با استفاده از نظرات کارگروه‌های اشتغال استانی و شهرستانی برای متقاضیان شغل و یا ارتقای شغلی به ویژه کارآفرینی در بخش‌های کشاورزی، صنعت، صنایع دستی و گردشگری و ... را عهده دار می‌باشد.

در این طرح با استفاده از نتایج نیازسنجی و اسناد توسعه اشتغال و سرمایه گذاری استان‌ها و سند آمایش منطقه و دیگر اسناد بالادستی، اولویت‌ها متناسب با ظرفیت‌ها و امکانات احصا و برنامه ریزی آموزشی جهت تامین نیاز آموزشی صورت می‌گیرد.

لازم به ذکر است، در آموزش‌های عمومی و پایه، نیازهای آموزشی براساس احصای نیازهای ساکنان مناطق هدف طرح، و اسناد بالادستی (از جمله سیاست‌های کلی جمعیت و ...) می‌باشد.

در این طرح، دبیرخانه شهرستان طرح توانمندسازی و آموزش‌های مهارتی روستاها، عشایر، مناطق محروم و مرزی پس از احصای نتایج نیازسنجی آموزشی و بررسی اولویت‌ها و تطبیق آن با اسناد بالادستی، پیشنهادات خود را جهت بررسی، هماهنگی و تامین

اعتبار آموزشی مورد نیاز، به دبیرخانه استان طرح توانمندسازی و آموزش‌های مهارتی روستاها، عشایر، مناطق محروم و مرزی منعکس می‌نماید.

ب) امکان سنجی:

امکان سنجی عبارت است از بررسی امکان تحقق درخواست و نیاز با توجه به اولویت‌ها و شرایط منطقه‌ای. پس از احصای نیازهای آموزشی، مطالعات امکان سنجی به منظور اجرای برنامه توسط دبیرخانه شهرستان طرح توانمندسازی و آموزش‌های مهارتی روستاها، عشایر، مناطق محروم و مرزی، صورت گرفته تا در صورت فراهم بودن شرایط و عوامل فرآیند آموزشی، نسبت به تهیه تقویم و اجرای دوره‌های آموزشی اقدام لازم صورت پذیرد.

۲- برنامه ریزی آموزشی و تعیین شیوه ارائه آموزش

برنامه ریزی آموزشی عبارت است از پیش بینی و تهیه مجموعه فرصت‌های یادگیری که به منظور نیل به اهداف آموزش انجام می‌گیرد.

پس از نیازسنجی و امکان سنجی آموزشی، برنامه ریزی آموزشی و شیوه ارائه آموزش متناسب با وضعیت فراگیران، موقعیت جغرافیایی، امکانات و تجهیزات آموزشی و مربی و ...، به صورت‌های ثابت، حضوری، الکترونیکی، آموزش سیار (Mobile Training) و سایر الگوهای آموزشی توسط دبیرخانه شهرستان طرح توانمندسازی و آموزش‌های مهارتی روستاها، عشایر، مناطق محروم و مرزی، تعیین و اجرا می‌گردد.

۳- تدوین و بازنگری استانداردهای آموزشی، منابع آموزشی و کمک آموزشی

استاندارد آموزش حرفه‌ای، سندی است که در آن، استانداردهای لازم جهت آموزش فراگیران را با عبارت‌های خروجی محور و عملکرد محور بیان و قانونمند می‌کند. این سند معمولاً شامل فهرست ملی صلاحیت‌ها، مسیرهای آموزشی، ترکیب شایستگی‌های هر صلاحیت، جزییات هر شایستگی و معیارهای عملکرد و شیوه و روال‌های آزمون، دستورالعمل‌های صدور گواهینامه، حداقل‌های محیط آموزش، مشخصات تدوین کننده و روال بازبینی و مدت اعتبار سند می‌باشد. این سند جنبه‌ی ملی دارد. پس از احصای نیازهای آموزشی، در صورت عدم وجود استانداردهای آموزشی مرتبط، این استانداردها توسط سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور و با همکاری سایر دستگاه‌های مرتبط، تدوین و یا در صورت نیاز، بازبینی و بازنگری می‌گردد. استانداردهای آموزش حرفه‌ای، براساس شیوه‌های آموزشی متفاوت، طراحی، تدوین و یا بازنگری می‌گردد.

۴- جذب، تربیت و یا تامین مربی

مربی شخص واجد شرایط که توانایی انتقال دانش و تجربه‌ی فنی را به صورت عملی و نظری و با استفاده از تجهیزات کارگاه‌های آموزشی و مطابق استانداردهای مهارتی به فراگیران را داشته باشد. در صورت عدم وجود مربیان در حرف مورد نیاز، افراد دارای شرایط عمومی و تخصصی جذب و مطابق استانداردهای آموزشی سازمان دوره‌های عمومی، تخصصی و پداگوژی را در مرکز تربیت مربی سازمان و یا سایر مراکز واجد شرایط، طی می‌نمایند.

۵- آماده سازی فضا و تجهیزات آموزشی

فضای آموزشی شامل کارگاه‌های آموزشی، کلاس‌ها، آزمایشگاه، فضای اداری و امکانات جانبی است که براساس ضوابط و مقررات به منظور ایجاد و ارتقاء مهارت تخصصی ایجاد شده‌اند. تجهیزات آموزشی به کلیه امکانات سخت افزاری و نرم افزاری که براساس استانداردهای آموزشی به منظور انتقال دانش و مهارت، در فضای آموزشی چیدمان و مورد استفاده قرار می‌گیرند، اطلاق می‌شود. با توجه به تنوع فضا و مدل‌های آموزش، تجهیزات آموزشی متناسب با رشته و حرفه به صورت ثابت، سیار، الکترونیکی و ... آماده سازی و مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۶- مشاوره آموزشی و هدایت شغلی جامعه هدف، ثبت نام از کارآموزان، برگزاری دوره‌های آموزشی

هدف مشاوره حرفه‌ای، شناساندن افراد به خود و آشنا نمودن آنها با مشاغل و حرفه‌های مختلف به منظور پیدا کردن حرفه مورد نظر آن‌ها می‌باشد. مشاوره حرفه‌ای به افراد کمک می‌کند تا با استفاده از اطلاعات و آگاهی‌ها در زمینه حرفه بتوانند شغل آینده خود را پیدا کنند.

مشاوره قبل از شروع دوره‌های آموزشی به صورت حضوری (در حضور مشاور و به صورت چهره به چهره) و الکترونیکی (سامانه مشاوره الکترونیکی پورتال سازمان) انجام می‌گیرد.

پس از انجام فرآیند مشاوره و هدایت شغلی، ثبت نام از کارآموزان به صورت الکترونیکی و از طریق سامانه پورتال جامع سازمان صورت می‌گیرد.

اجرای دوره آموزشی فرآیندی است که طی آن براساس استانداردهای آموزشی مصوب سازمان و طی زمان مشخص به کارآموزان آموزش‌های نظری و عملی ارائه می‌گردد.

نحوه ارائه آموزش براساس قوانین جاری کشور به شیوه دولتی توسط دستگاه‌ها یا نهادهای دولتی دارای مجوز و واجد شرایط، و یا به شیوه‌های خرید خدمات آموزشی، واگذاری مدیریت آموزش و یا مشارکت در آموزش صورت می‌گیرد. اولویت اجرای آموزش در این طرح به شیوه خرید خدمات از موسسات غیردولتی واجد شرایط می‌باشد.

۷- سنجش کارآموزان با برگزاری آزمون تئوری و عملی و صدور گواهینامه مهارتی برای قبول شدگان

سنجش مهارت، شاخص ارزیابی توانایی آموزش‌های ارائه شده و مهارت کسب شده می‌باشد که معمولاً در دو مرحله کتبی (نظری) و عملی صورت می‌گیرد، افرادی که در آزمون کتبی موفق به کسب حد نصاب مورد نظر شوند، می‌توانند در آزمون عملی شرکت نمایند. پس از قبولی در فرآیند سنجش، به کارآموزان گواهی نامه مهارت اعطا می‌گردد.

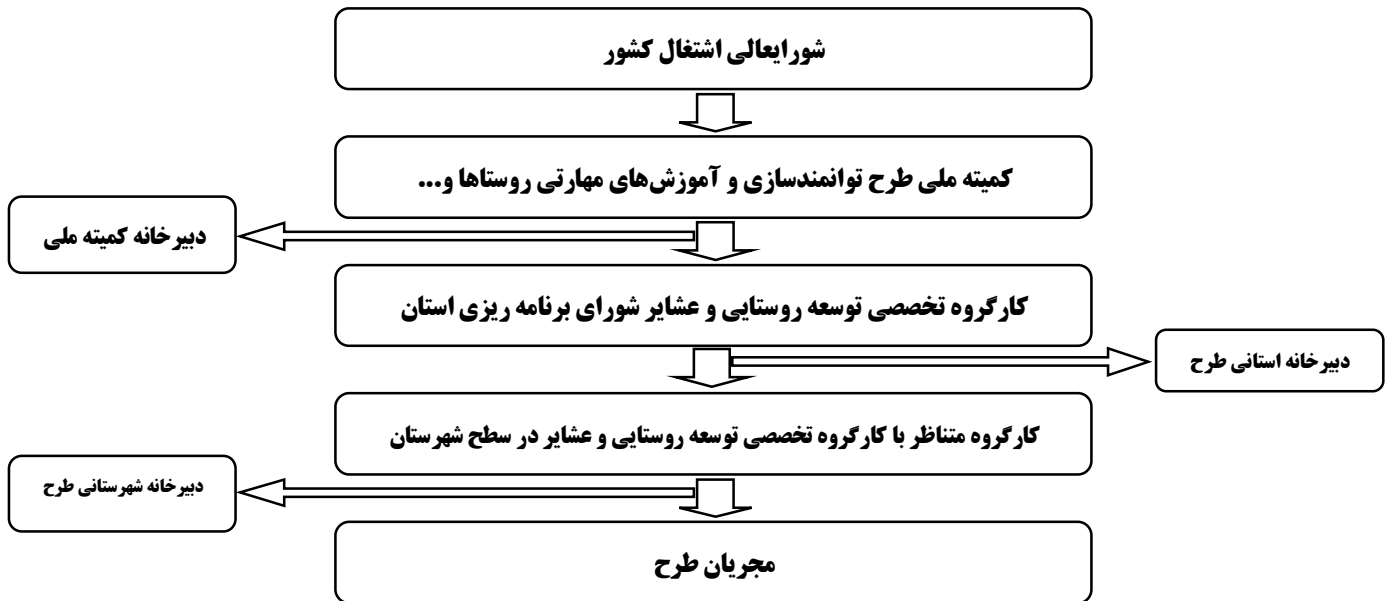
۸- ارزیابی اثربخشی طرح، اخذ بازخورد و ارائه بازخوردها جهت بهبود فرآیند اجرایی طرح

به منظور بررسی میزان تحقق اهداف طرح و اثربخشی آن، ارزیابی و اخذ بازخورد در اشکال مختلف حضوری، الکترونیکی و ... از کلیه ذینفعان بعمل آمده و پس از تحلیل و ارزیابی در جهت بهبود فرآیند اجرایی طرح استفاده می‌شود.

۴- ساختار تشکیلاتی و شرح وظایف

۴-۱- ساختار تشکیلاتی طرح

با توجه به ظرفیت و نقش دستگاه‌ها در توانمندسازی آموزشی و سرمایه گذاری اشتغال در مناطق هدف این طرح و به منظور چابکی، هم‌افزایی و استفاده از ظرفیت تمامی دستگاه‌ها و نهادها و ساختار تشکیلاتی طرح به شرح ذیل برای سال اول برنامه پیش‌بینی و طراحی شده است و در سنوات آتی در صورت لزوم به تغییر در ارکان و تشکیلات در هر یک از سطوح، پس از بررسی و تایید پیشنهادات توسط کمیته ملی طرح توانمندسازی و آموزش‌های مهارتی روستاها، عشایر، مناطق محروم و مرزی، جهت تصویب نهایی به شورای عالی اشتغال کشور ارجاع می‌گردد.

شکل ۵) ساختار تشکیلاتی طرح طی سال اول

۴-۱-۱- سطح ملی:

جهت سیاستگذاری، راهبری و برنامه ریزی کلان اجرای طرح، کمیته ملی طرح توانمندسازی و آموزش‌های مهارتی روستاها، عشایر، مناطق محروم و مرزی با ترکیب اعضا و شرح وظایف ذیل در سطح ملی، تشکیل می‌گردد:

ترکیب اعضا:

- ۱- معاون توسعه روستایی و مناطق محروم کشور (رئیس کمیته)
- ۲- معاون بررسی‌های راهبردی معاونت امور زنان و خانواده نهاد ریاست جمهوری
- ۳- رئیس سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور (نایب رئیس کمیته ملی و رئیس دبیرخانه کمیته ملی)
- ۴- معاون توسعه امور اجتماعی و عمومی سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور
- ۵- معاون توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- ۶- معاون وزیر کشور و رئیس سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور
- ۷- معاون برنامه ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی
- ۸- معاونت اشتغال و خودکفایی کمیته امداد امام خمینی (ره)
- ۹- معاونت آموزش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- ۱۰- معاونت برنامه ریزی و سرمایه گذاری سازمان میراث فرهنگی و صنایع دستی و گردشگری
- ۱۱- معاون عمران روستایی بنیاد مسکن انقلاب اسلامی
- ۱۲- یک نفر نماینده از یکی از سازمان‌های مردم نهاد مرتبط با موضوع جلسات
- ۱۳- دو نماینده کمیسیون آموزش، تحقیقات و فن آوری و کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی (بعنوان ناظر و بدون حق رای)

تبصره ۱- حسب مورد کمیته ملی طرح توانمندسازی و آموزش‌های مهارتی روستاها، عشایر، مناطق محروم و مرزی می‌تواند از افراد ذیصلاح جهت شرکت در جلسات بدون حق رای، دعوت بعمل آورد.

تبصره ۲- جلسات کمیته ملی طرح با حضور نصف بعلاوه یک اعضا رسمیت پیدا خواهد کرد.

شرح وظایف:

- ۱- سیاستگذاری، راهبری، برنامه ریزی کلان
- ۲- بررسی و تصویب برنامه‌های پیشنهادی جهت طرح موضوع در شورای عالی اشتغال
- ۳- تصویب و ابلاغ آیین نامه و دستورالعمل‌های اجرایی پیشنهادی
- ۴- ارزیابی و نظارت عالی بر حسن اجرای برنامه‌ها
- ۵- هماهنگی با نهادها، سازمان‌ها و دستگاه‌های دولتی و غیردولتی جهت حمایت و توسعه و ترویج طرح
- ۶- ارائه گزارش نوبه‌ای به شورای عالی اشتغال و سایر نهادها و دستگاه‌های ذیربط
- ۷- پیش بینی و برآورد بودجه سنواتی جهت ادامه طرح در سال‌های آتی به شورای عالی اشتغال
- ۸- تصویب سهم برنامه‌ها و اولویت بندی اجرا در سطح کشور

دبیرخانه کمیته ملی طرح توانمندسازی و آموزش‌های مهارتی روستاها، عشایر، مناطق محروم و مرزی:

دبیرخانه ملی در محل سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور تشکیل و اعضای آن توسط رییس دبیرخانه انتخاب و احکام آن‌ها ابلاغ می‌گردد.

وظایف دبیرخانه کمیته ملی طرح توانمندسازی و آموزش‌های مهارتی...:

- ۱- هماهنگی جهت برگزاری جلسات کمیته
- ۲- تهیه صورتجلسات و ابلاغ به اعضا
- ۳- ارسال گزارشات و ابلاغ مصوبات کمیته ملی به دبیرخانه استانی طرح
- ۴- تشکیل کمیته‌های تخصصی از بین نمایندگان و کارشناسان دستگاه‌های اجرایی و همکار طرح بر حسب ضرورت
- ۵- پیشنهاد سهم برنامه‌ها و اولویت بندی اجرا در سطح کشور
- ۶- پیگیری مصوبات کمیته ملی
- ۷- اطلاع رسانی به آحاد افراد جامعه از برنامه‌ها و فعالیت‌های صورت گرفته (روابط عمومی و تبلیغات)
- ۸- پاسخگویی به مکاتبات و ایجاد هماهنگی بین کمیته ملی طرح توانمندسازی و آموزش‌های مهارتی ... و کارگروه تخصصی توسعه روستایی و عشایر
- ۹- تهیه و ارسال آیین نامه‌ها و دستورالعمل‌های پیشنهادی به کمیته ملی طرح توانمندسازی و آموزش‌های مهارتی ...
- ۱۰- تهیه و ارسال گزارش عملکرد استان‌ها به کمیته ملی طرح توانمندسازی و آموزش‌های مهارتی
- ۱۱- پردازش، تجزیه و تحلیل، صحت سنجی و جمع آوری داده‌های اخذ شده از دبیرخانه شهرستانی طرح جهت ارائه به کمیته ملی طرح توانمندسازی و آموزش‌های مهارتی
- ۱۲- ایجاد بانک اطلاعاتی افراد مستعد محلی شناسایی شده طی اجرای طرح
- ۱۳- هماهنگی جهت تدوین استانداردهای آموزش مهارت، الگوهای آموزشی، تربیت و بازآموزی مربیان، برنامه ریزی آموزشی، تعیین صلاحیت و ارزشیابی مهارت آموختگان، اعطای گواهینامه مهارت، جهت اجرای طرح
- ۱۴- دریافت نظرات و پیشنهادات استان‌ها به منظور بازنگری طرح و ارائه به کمیته ملی طرح توانمندسازی و آموزش‌های مهارتی جهت تصویب

۴-۱-۲- سطح استان:

در سطح استان، اعضای کارگروه تخصصی توسعه روستایی و عشایری شورای برنامه ریزی و توسعه استان (تصویب نامه شماره ۵۱۵۵۱/ت/۵۰۹۶۱ هـ مورخ ۱۳۹۴/۴/۲۴ هیات وزیران) مسئولیت هدایت و برنامه ریزی و اجرای طرح را در سطح استان‌ها عهده‌دار می‌باشند.

دبیرخانه استانی طرح توانمندسازی و آموزش‌های مهارتی روستاها، عشایر، مناطق محروم و مرزی:

دبیرخانه استان در محل اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان تشکیل و اعضای آن توسط رییس دبیرخانه استان انتخاب و احکام آن‌ها ابلاغ می‌گردد.

وظایف دبیرخانه استانی طرح توانمندسازی و آموزش‌های مهارتی ...:

- ۱- هماهنگی جهت برگزاری جلسات دبیرخانه
- ۲- تهیه صورتجلسات و ابلاغ به اعضا و دبیرخانه کمیته ملی
- ۳- ارسال گزارشات به کارگروه تخصصی توسعه روستایی و عشایر شورای برنامه ریزی استان و دبیرخانه کمیته ملی
- ۴- تشکیل کمیته‌های تخصصی از بین نمایندگان و کارشناسان دستگاه‌های اجرایی و همکار طرح بر حسب ضرورت
- ۵- پیگیری مصوبات جلسات
- ۶- اطلاع رسانی عمومی از روند اجرای طرح
- ۷- پاسخگویی به مکاتبات و ایجاد هماهنگی بین دبیرخانه استانی طرح و دبیرخانه شهرستانی طرح
- ۸- ارسال و ابلاغ مصوبات کمیته ملی طرح به دبیرخانه شهرستانی طرح
- ۹- شناسایی و همکاری در جهت ایجاد بانک اطلاعاتی افراد مستعد محلی شناسایی شده طی اجرای طرح
- ۱۰- همکاری با دبیرخانه ملی جهت تدوین استانداردهای آموزش مهارت، الگوهای آموزشی، تربیت و بازآموزی مربیان، تعیین صلاحیت و ارزشیابی مهارت آموختگان، اعطای گواهینامه مهارت، جهت اجرای طرح
- ۱۱- برنامه ریزی آموزشی مطابق ضوابط و مقررات سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور
- ۱۲- پیگیری از دستگاه‌های اجرایی با بیش از یک اداره در شهرستان، جهت معرفی یکی از روسای ادارات به منظور عضویت در دبیرخانه شهرستانی طرح

۴-۱-۳- سطح شهرستان:

در سطح شهرستان، براساس آیین نامه اجرایی شورای برنامه ریزی و توسعه استان (تصویب نامه شماره ۱۳۴۸۸۰/ت/۴۷۲۲۱ هـ مورخ ۱۳۹۰/۷/۶ هیات وزیران) کمیته برنامه ریزی شهرستان متناظر با کارگروه تخصصی توسعه روستایی و عشایری شورای برنامه ریزی و توسعه استان، در سطح شهرستان تشکیل می‌گردد.

دبیرخانه شهرستانی طرح توانمندسازی و آموزش‌های مهارتی روستاها، عشایر، مناطق محروم و مرزی:

دبیرخانه شهرستان در محل یکی از مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای شهرستان (به انتخاب رییس دبیرخانه استان) تشکیل و اعضای آن توسط رییس دبیرخانه شهرستان انتخاب و احکام آن‌ها ابلاغ می‌گردد.

وظایف دبیرخانه شهرستانی طرح توانمندسازی و آموزش‌های مهارتی...:

- ۱- هماهنگی جهت برگزاری جلسات
- ۲- تهیه صورتجلسات و ابلاغ به اعضا
- ۳- ارسال گزارشات به دبیرخانه استانی طرح
- ۴- تشکیل کمیته‌های تخصصی از بین نمایندگان و کارشناسان دستگاه‌های اجرایی و همکار طرح بر حسب ضرورت
- ۵- شناسایی مغایرت‌ها و کمبودها و ارائه پیشنهادات جهت اجرای بهینه طرح به دبیرخانه ملی
- ۶- معرفی مجریان، کارآفرینان، پشتیبان‌ها، سمن‌ها، خیرین و سایر عوامل موثر دارای صلاحیت به دبیرخانه استانی
- ۷- شناسایی و همکاری در جهت ایجاد بانک اطلاعاتی افراد مستعد محلی شناسایی شده طی اجرای طرح
- ۸- اعلام پیشنهادات و مصوبات دبیرخانه شهرستان طرح جهت بررسی و تصویب به دبیرخانه استان

- ۹- اجرای دوره‌های آموزشی، ارزشیابی و اعطای گواهینامه مهارت به مهارت آموختگان طرح، مطابق ضوابط و مقررات سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور
- ۱۰- اطلاع رسانی عمومی از روند اجرای طرح
- ۱۱- پاسخگویی به مکاتبات و ایجاد هماهنگی بین دبیرخانه استانی طرح و کارگروه تخصصی توسعه روستایی و عشایر شهرستان
- ۱۲- همکاری با دبیرخانه استان جهت تدوین استانداردهای آموزش مهارت، الگوهای آموزشی، تربیت و بازآموزی مربیان، تعیین صلاحیت و ارزشیابی مهارت آموختگان، اعطای گواهینامه مهارت، جهت اجرای طرح

۴-۲- نهادهای و دستگاه‌های همکار بر حسب نقش آن‌ها در طرح:

در این طرح نقش نهادهای و دستگاه‌های همکار بر حسب وظایف و مأموریت‌های آن‌ها به شرح جدول ذیل می‌باشد:
در پیوست (۱) طرح حاضر، ریز فعالیت‌های مد نظر به تفکیک نوع فعالیت (مجری و همکار) متناسب با شرح وظایف دستگاه‌ها ذکر شده است.

جدول ۵) نهادهای و دستگاه‌های همکار بر حسب نقش آن‌ها

نقش	نهاد و دستگاه همکار
<ul style="list-style-type: none"> • هدایت و راهبری و هماهنگی فرابخشی و حمایت جهت اجرای طرح • همکاری در فرآیند نیازسنجی و امکان‌سنجی • اطلاع‌رسانی و فرهنگ‌سازی جهت اجرای طرح • نظارت بر اجرای صحیح طرح 	<p>معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم کشور</p>
<ul style="list-style-type: none"> • هدایت و نظارت و حمایت اعتباری از اجرای طرح • اطلاع‌رسانی و فرهنگ‌سازی جهت اجرای طرح • نظارت بر اجرای صحیح طرح 	<p>سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور</p>
<ul style="list-style-type: none"> • حمایت در سطح وزارتخانه/ سازمان و ایجاد هماهنگی بین ادارات تابعه جهت اجرای طرح • به اشتراک گذاری بانک‌های اطلاعاتی مرتبط با طرح از سوی دستگاه‌ها • همکاری در فرآیند آموزش، تدوین و بازنگری استانداردها و منابع آموزشی، اجرای آموزش، ارزیابی مهارت آموختگان و ... • همکاری در فرآیند نیازسنجی و امکان‌سنجی • اطلاع‌رسانی و فرهنگ‌سازی جهت اجرای طرح • همکاری در تامین ابنیه و تجهیزات و در اختیار گذاشتن امکانات دستگاه‌های تابعه جهت اجرای طرح • نظارت بر اجرای صحیح طرح • همکاری در شناسایی و معرفی افراد مستعد بومی • شناسایی و معرفی کارآفرینان و پشتیبانان جهت همکاری در اجرای طرح • همکاری جهت شناسایی و معرفی مجریان ذیصلاح جهت ارائه آموزش‌های مورد نیاز طرح • شناسایی و معرفی گروه‌ها و تشکل‌های مردمی، سازمان‌های مردم‌نهاد و ... فعال در مناطق محروم، مرزی، روستایی و عشایری 	<p>وزارت کشور</p> <p>وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی</p> <p>وزارت جهاد کشاورزی</p> <p>وزارت آموزش و پرورش</p> <p>وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی</p> <p>وزارت صنعت، معدن و تجارت</p> <p>وزارت مسکن و شهرسازی</p> <p>وزارت امور اقتصاد و دارایی</p> <p>وزارت نیرو</p> <p>وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات</p> <p>وزارت ورزش و جوانان</p> <p>وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی</p> <p>سازمان امور عشایر</p> <p>سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری</p> <p>سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران</p> <p>بنیاد مسکن انقلاب اسلامی</p> <p>سازمان بهزیستی</p> <p>کمیته امداد امام خمینی (ره)</p> <p>سازمان بسیج سازندگی</p> <p>سازمان حفاظت از محیط زیست</p> <p>سایر سازمان‌ها حسب ضرورت</p>

۵- نظارت و ارزیابی

نظارت بر اجرای صحیح و ارزیابی طرح در سطح ملی توسط کمیته ملی طرح و در سطح استان توسط کارگروه تخصصی توسعه روستایی و عشایری شورای برنامه ریزی و توسعه استان و در سطح شهرستان توسط کارگروه تخصصی متناظر با کارگروه تخصصی توسعه روستایی و عشایری شورای برنامه ریزی و توسعه استان، در شهرستان صورت گرفته و گزارش نهایی نظارت و ارزیابی طرح توسط کمیته ملی طرح توانمندسازی و آموزش‌های مهارتی روستاها، عشایر، مناطق محروم و مرزی به شورایی عالی اشتغال کشور ارائه می‌گردد.

نتایج نظارت و بازخوردهای اخذ شده در حین اجرای طرح به طور مستمر جهت بهبود فرآیندها و برنامه ریزی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۶- الزامات طرح:

- ۱- الزام کلیه دستگاه‌ها و نهادهای دولتی به همکاری در اجرای طرح متناسب با وظایف و مأموریت آن‌ها
- ۲- تامین اعتبار لازم جهت اجرای طرح از سوی دولت
- ۳- اولویت دادن جامعه هدف طرح در دریافت خدمات رفاهی و تسهیلات ارائه شده (مالی و غیرمالی) دولتی، اعم از مشوق‌ها و معافیت‌های قانونی و ...
- ۴- به اشتراک گذاری بانک‌های اطلاعاتی مرتبط با طرح از سوی دستگاه‌ها
- ۵- تقویت و توسعه شبکه‌های محلی تولید و کارآفرینی و کسب و کار در سطح دهستان و بالاتر
- ۶- تدوین برخی قوانین حمایتی در جهت ارائه کمک‌های فنی - اعتباری و اولویت دادن ارائه تسهیلات حمایتی اشتغالزا به تشکل‌های مردمی، خیرین، تعاونی‌ها و ... به منظور ایجاد اشتغال جامعه تحت پوشش طرح

پیوست‌ها:

پیوست (۱) مراحل اجرایی طرح و نقش دستگاه‌های همکار و مجری :

ردیف	فعالیت	شورای عالی اشتغال	کمیته ملی طرح	سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور	کارگروه تخصصی استان	اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان	کارگروه تخصصی شهرستان	مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای	سایر مراکز آموزشی دولتی	مجری غیردولتی
۱	تصویب و ابلاغ طرح	مجری								
۲	معرفی طرح و توجیه عوامل در سطح ملی	همکار	مجری							
۳	معرفی طرح و توجیه عوامل در سطح استان			همکار	مجری					
۴	معرفی طرح و توجیه عوامل در سطح شهرستان				همکار	مجری				
۵	اطلاع رسانی و فرهنگ سازی اجرای طرح در جوامع هدف	همکار	همکار	مجری	همکار	همکار	همکار	همکار	همکار	
۶	نیازسنجی و امکان سنجی و تصویب نتایج در سطح شهرستان				همکار	مجری				
۷	تصویب نتایج نیازسنجی در سطح استان			همکار	مجری					
۸	تدوین و بازنگری استانداردهای آموزشی و منابع آموزشی و کمک آموزشی			مجری	همکار	همکار	همکار	همکار	همکار	
۹	جذب، تربیت و یا تامین مربی			مجری	همکار	همکار	همکار	همکار	مجری	مجری
۱۰	آماده سازی فضا و تجهیزات آموزشی	همکار	همکار	همکار	همکار	مجری	همکار	همکار	همکار	
۱۱	پیشنهاد سهم برنامه‌ها، اعتبارات و اولویت بندی						مجری			
۱۲	بررسی و پیشنهاد مدل آموزشی						همکار	مجری		
۱۳	تصویب اولویت‌ها، اعتبارات و برنامه‌های اجرایی شهرستان‌ها			مجری						
۱۴	انتخاب مدل آموزش			همکار	مجری					
۱۵	شناسایی و معرفی مجری براساس اولویت‌های مصوب جهت عقد قرارداد						مجری			
۱۶	عقد قرارداد همکاری آموزشی با مجری			همکار	مجری					
۱۷	مشاوره آموزشی و هدایت شغلی جامعه هدف			همکار		همکار		مجری	مجری	مجری
۱۸	ثبت نام از کارآموزان			همکار		همکار		مجری	همکار	همکار
۱۹	اجرای آموزش در سطح روستا/ دهستان			همکار	همکار	همکار	همکار	مجری	مجری	مجری
۲۰	نظارت بر روند اجرای آموزش در سطح شهرستان						همکار	مجری	همکار	
۲۱	نظارت بر روند اجرای آموزش در سطح استان			همکار	مجری				همکار	
۲۲	نظارت بر روند اجرای آموزش در سطح کشور	همکار	مجری						همکار	
۲۳	اخذ آزمون و صدور گواهینامه مهارت			همکار	همکار	همکار		مجری	همکار	
۲۴	مصاحبه و انتخاب مهارت آموختگان مستعد در سطح روستا/ دهستان			مجری	همکار	همکار	همکار	همکار	همکار	همکار
۲۵	آموزش افراد مستعد روستایی در سطح بخش/ شهرستان			همکار	همکار	همکار	همکار	مجری	مجری	مجری
۲۶	مصاحبه و انتخاب مهارت آموختگان مستعد در سطح بخش/ شهرستان			مجری	همکار	همکار	همکار	همکار	همکار	همکار
۲۷	آموزش افراد مستعد روستایی در سطح استان / کشور			مجری	همکار	همکار	همکار	مجری	مجری	مجری
۲۸	ارزیابی طرح	همکار	مجری	همکار	مجری	همکار	همکار	همکار	همکار	همکار
۲۹	ارائه گزارش به شورای عالی اشتغال		مجری							
۳۰	پیش بینی اعتبار جهت اجرای طرح در سال‌های آتی		مجری	همکار						
۳۱	تصویب اعتبار جهت ادامه اجرای طرح در سال‌های آتی	مجری	همکار							